

2020-12-22

Finansdepartementet

Skatte- och tullavdelningen

Enheten för mervärdesskatt, punktskatter

Att: Jonas Ljungberg

Dnr: Fi2020/03342

YTTRANDE

Betänkande av Engångsartikelutredningen SOU 2020:48

Branschorganisationen KEPA – Kontor, Emballage, Papper och Angränsande produktområden – består av ett fyrtiotal medlemsföretag verksamma inom ovan nämnda produktområden. Medlemsföretagen representerar alla led, från tillverkare till återförsäljare (B2B).

KEPA är i grunden positiva till engångsplastdirektivets syfte att förebygga och minska vissa plastprodukters negativa inverkan på miljön. I Engångsartikelutredningen SOU 2020:48 finns förslag på hur direktivet ska tillämpas i Sverige – nämligen genom skatt på vissa engångsartiklar.

Med anledning av den pandemi vi är inne i just nu, vill vi inledningsvis beklaga tidpunkten för införandet av ett nytt skattesystem, vilket kommer beröra många företag som redan nu kämpar för sin överlevnad i denna osäkra tid. Den administrativa börda ett nytt skattesystem skulle innebära skulle öka företagets belastning ytterligare i ett redan ansträngt läge (inte minst för restaurangbranschen). Med anledning av den smittspridning som fortfarande är omfattande, är det dessutom viktigt att kunna erbjuda säkra leveranser av livsmedel i förpackningar som garanterar god hygien.

KEPA anser att man i betänkandet har **fokuserat allt för mycket på nedskräpning**. Vi ställer oss frågan om syftet är att bekämpa nedskräpning eller hitta ett system för att minska förbrukningen av vissa plaster. **KEPA anser att man istället bör inrikta sig på hur man kan gynna återvinning eller återanvändning av biologiskt nedbrytbara alternativ.**

6.3.3. Engångsartiklar som är nödvändiga eller bättre än sina alternativ

Många av KEPAs medlemmar levererar viktiga och bra produkter som innehåller fossilbaserad plast som är svår att ersätta med alternativa, mer miljövänliga material och samtidigt bibehålla produktens goda egenskaper. Utredningen konstaterar därför det är uteslutet att belägga alla engångsartiklar med skatt, det måste finnas undantag, detta anser även KEPA är rimligt.

6.4.2 Återvunnen plast

KEPA förespråkar en differentierad skatt där man tar hänsyn till andelen återvunnen plast i engångsprodukter. I utredningen står att läsa:

”Vi är emellertid i princip positiva till att det inom ramen för en skatt på vissa engångsartiklar differentieras till förmån för återvunnen plast.” (6.4.2, sid 168)

Utredarna ser dock en fara i att en ökad produktion av produkter med större andel återvunnen eller återvinningsbar plast inte medför att nedskräpningen minskar. Men, bör inte fokus ligga på att minska förbrukningen av icke återvinningsbara plaster istället för att enbart titta på nedskräpning?

Vidare anges svårigheter med att globala standarder inte är klara, men att arbete pågår. Naturvårdsverket har t ex en särskild satsning på internationellt samarbete bland annat genom bidrag till SIS (Svenska Institutet för Standarder)

<https://www.sis.se/nyheter-och-press/pressmeddelanden/med-stod-fran-naturvardsverket-fortsatter-standardiseringen-for-en-okad-och-saker-plastatervinning/>

Utredningen anger även problem med att kunna verifiera andelen återvunnet material i produkterna, men även här pågår arbete.

”Vår bedömning är att de strukturer som måste finnas på plats för att man ska kunna differentiera en skatt till förmån för återvunnen plast inte finns idag. Det finns ingen etablerad och gemensam standard för hur man definierar återvunnen plast och det finns därmed inte heller några etablerade metoder för att kontrollera hur det förhåller sig. Vi konstaterar för vår del att tiden ännu inte är mogen för att stifta lagar som gör skillnad mellan engångsartiklar som tillverkats av ny plast och sådan som tillverkats av återvunnen plast. Utvecklingen på området går emellertid fort och det kan finnas anledning för lagstiftaren att ganska snart återkomma till frågeställningen.” (6.4.2 sid 169)

Med anledning av skrivningen i ovan (markerad mening) ser vi att det **finns skäl att avvakta tills ett system finns på plats som tar hänsyn till engångsartiklars andel av återvunnen plast**, inte minst för att utredningen konstaterar att utvecklingen på området går fort och att det finns anledning att snart återkomma till frågeställningen.

11.4.3 – Önskvärda effekter av skatten i Sverige

Det är svårt att inte dra paralleller till den nyligen införda bärkasseskatten. ”De större aktörerna inom dagligvaruhandeln säljer betydligt färre plastkassar sedan den nya skatten infördes 1 maj 2020.” (11.4.3 sid 355)

Vad man bortser från här, är att konsumenterna istället köper icke-beskattade plastpåsar innehållande fossil jungfrulig plast, som t ex används till soppåsar. Den negativa miljöpåverkan har därmed inte minskat och de beräknade skatteintäkterna har uteblivit. Finns det risker att samma beteendemönster kommer upprepas? **KEPA anser att en lagstiftning istället bör gynna produkter som ger en mindre klimatbelastning, vilket den återvunna, nedbrytningsbara plasten gör.**

4.5.9 Genomförande av engångsplastdirektivet i svensk rätt

Den bokstavsutredning M 2019:A som Miljödepartementet har tillsatt, ska redovisas 11 januari 2021. Utredningen ska bland annat analysera och ta fram förslag på hur engångsplastdirektivet ska genomföras och undersöka möjligheterna att förbjuda plastmuggar och livsmedelsbehållare av plast för engångsbruk. Utredningen ska även undersöka möjligheterna att förbjuda eller på annat sätt reglera de plastprodukter som oftast förekommer vid nedskräpning på stränder.

KEPA anser slutsatserna i denna bokstavsutredning är ytterligare ett skäl att avvakta införandet av en eventuell skatt på vissa engångsartiklar.

Monica Eriksson
Ordf/vd KEPA